კვირა, 18 ივნისი 1917 წ.

ფასი 10 კაპ.

ბრძოლა

რუსეთის სოციალდემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

გაზეთი ჯერ-ჯერობით გამოვა კვირაში ერთხელ. კორრესპონდენციები და ფული უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი ადრესით: Тифлисъ, Георгіевская, № 1, ред. „Кавказскій Рабочій" для груз. газ. „Брдзола". გაზეთი ღირს წლის ბოლომდი 2 მ. 50 კ., სამი თვით 1 მ. 20 კ., 1 თვით 40 კ. განცხადებები დაიბეჭდება მხოლოდ უკანასკნელ გვერდზე და სტრიქონი პეტიტის ღირს 10 კ.

№ 3 რუსეთის სოც.-დემ. მუშათა პარტიის (მეუმრავლესეთა) თბილისის კომიტეტის ორგანო № 3

№ 9410

1917 წლის 4 ივნისიდან

ამხ. მიხა ცხაკაიასა და ფილიპე მახარაძის

რედაქტორობით გამოდის სოც.-დემოკრატიული მეუმრავლესეების გაზეთი

„ბრძოლა",

რომლის პირველ ნომერში მოთავსებულია რუსეთის ს. დ. მ. პ. საერთო კონფერენციის ყველა რეზოლიუციები.

რედაქცია მოუწოდებს ყველა ამხანაგებს ყოველგვარი დახმარება აღმოუჩინონ „ბრძოლას".

გაზეთი გამოვა ჯერ-ჯერობით კვირაში ერთხელ.

რედაქციის დროებითი ადრესი: თბილისი, „Кавказск. Раб." რედაქცია — „ბრძოლისთვის". ბარათები, წერილები და ფული უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი ადრესით: Тифлисъ. Редакція газеты „Кавказскій Рабочій", Георгіевская, № 1, для грузин. газ. „Брдзола".

მუშათა და სალდათთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი ღრმა მწუხარებით აუწყებს საზოგადოებას თავისი დაუღალავი მომქმედი წევრის

ვლადიმერ იაკოვის ძის ჩიმაკაძის

ტრაგიკულ გარდაცვალებას.

ტფილ. გუბ. მცხოვრებთ.

მოქალაქენო!

მსოფლიო ომმა, რომელიც უკვე სამი წელიწადი გრძელდება, ქვეყნის ეკონომიურ ცხოვრებაში სრული არევ-დარევა გამოიწვია. დაუთესელ მინდვრების და სასურსათო საქმეების წარმოების შემცირების გამო ჯარის და ხალხის გამოკვების საქმეს დიდი საფრთხე მოელის. ამიტომ არაჩვეულებრივი ზომები უნდა იქნას მიღებული.

სასურსათო საქმის შესამუშავებლათ და ჯარისა და მცხოვრებლებისათვის სასურსათო საგნების მიწოდების თანახმათ გამომუშავებულ გეგმის მოსაწყობათ, აგრეთვე მიწის საკითხის გადასაწყვეტათ შესაფერი მასალის მისაღებათ, დროებითმა მთავრობამ დაადგინა მოახდინოს სრულიად რუსეთის სასოფლო-სამეურნეო და საქალაქო აღწერა. აღწერა ეს თფილისის გუბერნიაში დაიწყება დაახლოებით ივნისის 20 რიცხვიდან. აღწერა შეეხება როგორც მცხოვრებლების ისე ქვეყნის სასოფლო სამეურნეო და ეკონომიურ ცხოვრების თითქმის ყველა არსებით მხარეებს. ამიტომ გუბერნიის [illegible] მცხოვრებნი [illegible] განზრახულ აღწერას სრული ნდობით მოეპყრან; იმ პირთ, ვისაც აღწერა დავალებული ექნება მიაწოდონ სწორი და მართალი ცნობები, არ უნდა დაივიწყონ, რომ ყოველი შეცდომა ჩვენების მიცემის დროს, მით უმეტეს განზრახ ყალბი ცნობების მიწოდება, საზიანო იქნება უპირველესათ თვით მთელი რაიონის ყველა მცხოვრებლებისათვის.

თფილისის გუბერნიის სასურსათო კომიტეტი იმედოვნებს, რომ მცხოვრებლები სრულ თანაგრძნობით შეხვდებიან აღწერას, თავის მხრით მთავრობის ყველა დაწესებულებებში, აგრეთვე საგუბერნიო, სამაზრო და სასოფლო აღმასრულებელი კომიტეტები, მუშების, სალდათების და გლეხების დეპუტატების საბჭოებში აღმოუჩენენ ყოველგვარ დახმარებას იმ პირებს, რომლებსაც დაკისრებული ექნებათ აღწერის მოხდენა.

თფ. გუბერნიის სასურსათო კომიტეტი.

რევოლიუცია თუ კონტრრევოლიუცია.

მთელი ერთი კვირაა საზოგადოების ყურადღება კვლავ პეტროგრადისაკენაა მიქცეული. პეტროგრადში მზადდება და მწიფდება რევოლიუციის შემდეგი ეტაპი. ამის უტყუარი ნიშნები საკმარისათ მოჩანან, თუმც ტელეგრაფი მეტათ ძუნწობს ცოტათ თუ ბევრათ დაწვრილებით და მართალ ცნობების გადმოცემაში: ტელეგრაფი გვაწვდის მხოლოთ მეტათ ბუნდოვან და კანტი-კუნტ ცნობებს. მაგრამ მიუხედავათ ამისა მიღებული ცნობებიდანაც ბევრი საინტერესო და საგულისხმიერო რამ გამოსჭვივის, და ბევრ რამეს ფარდა ეხდება.

რა ირკვევა!

ყველაზე უფრო უმთავრესი გარემოება, რომელსაც ჩვენ ვტყობილობთ, მდგომარეობს იმაში, რომ მთელი კვირის განმავლობაში სოც.-დემოკრატ-მეუმრავლესეთა პარტია პეტროგრადში ბურჟუაზიის დროებითი მთავრობის წინააღმდეგ შეიარაღებულ დემონსტრაციას ამზადებდა. [illegible]ენ უნდა ვიცოდეთ, რომ მეუმრავლესეთა პარტია ეს წმინდა პროლეტარული და მასიური პარტიაა, რომელიც თავის გარშემო მუშათა კლასის ყველაზე უფრო მოწინავე და ყველაზე უფრო შეგნებულ ელემენტებს იკრებს. მეორე გარემოება: მეუმრავლესეთა წინააღმდეგ დაირაზმა და ამხედრდა არა მარტო მსხვილი ბურჟუაზია, არამედ წვრილი ბურჟუაზია და მუშა ხალხის ის ნაწილი, რომელსაც მეუმცირესენი-„ობორონცები" და სოც.-რევოლიუციონერები ხელმძღვანელობენ. ამნაირათ მთელი პეტროგრადი ორ ბანაკათ დაიყო: ერთ მხარეზე დგას შეგნებული პროლეტარიატი რევოლიუციონური სოც.-დემოკრატიის მეთაურობით, მეორე მხარეზე მთელი დანარჩენი მასსა იმპერიალისტური ბურჟუაზიის დამცველების, მეუმცირესეების და სოც.-რევოლიუციონერების მეთაურობით. ამნაირათ მეუმრავლესეთა წინააღმდეგ გაერთიანდენ თითქმის ყველა პარტიები, აშკარა იმპერიალისტურ-ბურჟუაზიული პარტიები და ისინი, რომლებიც თავის თავს სოციალისტურ პარტიებათ ნათლავენ, ე. ი. მეუმცირესენი (ობორონცები) და ს.-რევოლიუციონერები, როგორც ტელეგრაფმა შეგვატყობინა მეუმრავლესეთა ცენტრალურ კომიტეტს დემონსტრაციის მოხდენა დროებით გადაუდვია. ამის შესახებ ჩვენი პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ორგანო — „პრავდა" — აცხადებს: „დემონსტრაცია გადაიდვა. მაგრამ ბრძოლის საკითხის გადადება შეუძლებელია. ჩვენ ვაკავშირებთ და ვამზადებთ ძალებს ამ ბრძოლისთვის"-ო.

შეიქნა მეტათ სერიოზული მდგომარეობა. ყველა პარტიის გაზეთები ერთნაირი ენით ლაპარაკობენ მეუმრავლესეთა წინააღმდეგ: „რეჩს" „რუსკაია ვედომოსტი", „რაბ. გაზეტას", „დენს", „დელო ნაროდა"-ს შორის თითქმის არავითარი განსხვავება აღარ არის იმათ ურთიერთობაში მეუმრავლესეებთან. ეს მეტათ დამახასიათებელი და საგულისხმიერო მოვლენაა.

მოვიგონოთ ახლო წარსული. თებერვალ-მარტის რევოლიუციის პირველი დღეების თითქო საერთო აღფრთოვანების ხანა იყო. აშკარა რეაქციონერთა და კონტრ-რევოლიუციონერთა დიდი უმეტესობა რევოლიუციის ერთგულებაზე ფიცულობდენ. მაგრამ გუჩკოვ-მილიუკოვ-როძიანკოების რევოლიუციონერობა მარტოოდენ თვალთმაქცობა და ფარისევლობა იყო, თუმცა ხალხის უმეტესობას ამ ვაჟბატონების გულწრფელობაში ეჭვი არ შეჰქონდათ. თვით რევოლიუციონური ორგანოებიც, ე. ი. მუშების, სალდათების და გლეხების დეპუტატების საბჭოებიც თითქმის სავსებით გაებენ იმპერიალისტური ბურჟუაზიის მიერ დაგებულ მახეში. როგორც ვიცით, აჯანყებულმა ხალხმა მთელი სახელმწიფო ძალა-უფლება თავის რევოლიუციონურ ორგანოებს, დეპუტატების საბჭოებს გადასცა. საბჭოების დიდი უმრავლესობა მეთაურებითურთ თავიდანვე ოპპორტიუნისტებმა, ე. ი. სოც.-დემოკრატ-მეუმცირესეებმა და სოც.-რევოლიუციონერებმა ჩაიგდეს ხელში, ე. ი. იმ პარტიებმა, რომლებიც დიდიდან თავის გაჩენისა ბურჟუაზიისაკენ იხრებიან და მასთან კავშირს იჭერენ. აი სწორეთ იმ საბჭოებმა მთელი ეს ძალა-უფლება თავის ნებით ბურჟუაზიას გადასცეს: მოდით და იბატონეთო. ბურჟუაზიასაც სწორეთ ეს უნდოდა და მან მაგრათ ჩასჭიდა ხელი სახელმწიფო ძალა-უფლებას.

პირველ ხანებში დროებითი ბურჟუაზიული მთავრობა თავის მისწრაფებათა და სულისკვეთებათა განხორციელებაში საკმარისათ იჭერდა თავს, მაგრამ მან თანდათან დაკარგა ზომიერება. მეორე მხრით, მენშევიკები და სოც.-რევოლიუციონერები, დაადგნენ რა [illegible] ბურჟუაზიასთან შეთანხმების და [illegible] გზას, სულ უფრო და უფრო შორს მიდიან ამ გზით. ბურჟუაზიულმა მთავრობამ მოინდომა სესხის აღება, მენშევიკებმა და ესერებმა ამას თავისი ბეჭედი დაასვეს. ბურჟუაზიამ მოინდომა სოციალისტურ პარტიების წარმომადგენლობის სამინისტროში შეყვანა; მენშევიკებმა და ესერებმა იქ თავიანთი წარმომადგენლები მაშინვე გაგზავნეს. ბურჟუაზია წინააღუდგა სალდათების დაძმობილებას ფრონტზე; მენშევიკებმა და ესერებმა ეს დაძმობილება დაგმეს და მას სასტიკი ბრძოლა გამოუცხადეს; რუსეთის ბურჟუაზიას ინგლის-საფრანგეთის ბურჟუაზიასთან ერთათ, თანახმათ ავაზაკურ ხელშეკრულებათა, სურს იმპერიალისტური ომის გაგრძელება სრულ გამარჯვებამდი და ამიტომ იგი მომხრეა შეტევის; მენშევიკები და ესერები ასეთ შეტევას დღეს საჭიროთ სცნობენ და სრულებით არ ფიქრობენ იმაზე, რომ ასეთი ტაქტიკა აშკარათ ეწინააღმდეგება იმ მოწოდების, რომლითაც პეტროგრადის მუშების და სალდათების დეპუტატების საბჭომ 14 მარტს მიმართა ყველა ქვეყნის მუშებს. ბურჟუაზია და მემამულეები წინაღმდეგი არიან იმის, რომ ყველა მიწები ხალხის ხელში გადავიდეს დაუყონებლივ. ე. ი. დამფუძნებელ კრების მოწვევამდე, ვინაიდან ამას მოითხოვს მთელი ხალხის, მთელი სახელმწიფოს ინტერესები. მენშევიკები და ესერები ამაშიაც კვერს უკრავენ ბურჟუაზიას. ბურჟუაზიისთვის სასიამოვნოა, რომ ის „სოციალისტები" (ალ. ტომა, ვანდერველდე, ჰენდერსონი, ბორგბიერგი და სხვ.), რომლებმაც სოციალიზმს უღალატეს საქმით და თავიანთ ქვეყნების ბურჟუაზიის მხარეზე გადავიდნენ, რუსეთის ტერიტორიაზე დღესაც, როგორც ნიკოლოზ II დროსაც, თავისუფლათ დათარეშობდნენ და იმპერიალისტურ იდეებს უნერგავდნენ თავში რუსეთის მუშა ხალხს; მენშევიკები და ესერები ამ შემთხვევაშიც სრულ სოლიდარობას იჩენენ თავისი ნაცნობ ბურჟუაზიასთან და ალ. ტომას, ვანდერველდეს და სხვებს გულდაგულ [illegible] ხელით დაატარებენ თავიანთ კრებებზე. სამაგიეროთ ბურჟუაზიას ვერ შეურიგდება იმას, რომ თავისუფალი რუსეთის ტერიტორია ღია იყოს ნამდვილ ინტერნაციონალისტ-სოციალისტებისთვის, და აქაც მენშევიკები და ესერები სავსებით ეთანხმებიან რუსეთის ბურჟუაზიას. რუსეთის რევოლიუციონურმა ხალხმა კარი გაუღო ციმერვალდის კონფერენციის თავმჯდომარეს რობერტ გრიმს და აი რუსეთის რევოლიუციის ტერიტორიაზე შემოუშვეს; სოციალისტ-მინისტრებმა წერეთელმა და სკობელევმა გუჩკოვ-მილიუკოვების მოთხოვნით ცნობილი ციმერვალდიელი რუსეთის რევოლიუციის ტერიტორიის საზღვრებიდან გააძევეს. რუსეთის იმპერიალისტური ბურჟუაზია და მისი დღევანდელი მთავრობა მთელი თავისი ძალღონით ეწინააღმდეგება ყოფილი მეფის ნიკოლოზის საიდუმლო ხელშეკრულებების გამოქვეყნებას „მოკავშირე" სახელმწიფოებთან; ჩვენი მენშევიკები და ესერები ამაშიაც მხარს უჭერენ ბურჟუაზიულ მთავრობას იმ მოსაზრებით, რომ ეს გამოქვეყნება უთანხმოებას გამოიწვევდა ინგლისის, საფრანგეთის, იტალიის და იაპონიის იმპერიალისტურ-ავაზაკურ მთავრობებთან.

ერთი სიტყვით, მენშევიკები და ესერები მიდიან იმავე გზით, რა გზითაც მიდის ბურჟუაზია; ე. ი. პირველები, რაც დრო მიდის, ხდებიან ბურჟუაზიის მაჩანჩალათ, კუდათ. ბურჟუაზიის გზა კი არსებითად კონტრ-რევოლიუციის მოწყობაა. კონტრ-რევოლიუციის გზას დაადგა ბურჟუაზია იმ დღიდან, როცა მან სახელმწიფო ძალა-უფლება ხელში ჩაიგდო, მხოლოთ რევოლიუციის პირველ ხანებში ის [illegible] არ იყო, როგორც [illegible] შემდეგ, პეტროგრადის პროლეტარიატმა თებერვლის დღეებში უდიდესი რევოლიუცია მოახდინა; მაგრამ მას შემდეგ, რაც სახელმწიფო ძალა უფლება ბურჟუაზიული მთავრობის ხელში გადავიდა, რევოლიუცია პეტროგრადში გაჩერდა თითქმის ერთ წერტილზე. რევოლიუციის ბედ-იღბალი მუშების და სალდათების საბჭოს ხელში გადავიდა; საბჭო კი უფრო სათათბირო ორგანოთ გადაიქცა; მთელი მოქმედება კი დროებით მთავრობას დაეკისრა. ეს უკანასკნელი კი, როგორც წარმომადგენელი კონტრ-რევოლიუციონური კლასისა, რევოლიუციის დასამარებას და კონტრ-რევოლიუციის მოწყობას შეუდგა. დროებითმა მთავრობამ ძალაში დატოვა თითქმის ყველა ის დაწესებულებანი, რომლებიც მეფობის და მონარქიის ბურჯს შეადგენენ, მაგ., სახელმწიფო საბჭო, სახელმწიფო დუმა, სენატი, სინოდი და ვინ მოთვლის კიდევ რამდენი სხვა. საგარეო პოლიტიკაში დროებითი მთავრობა სავსებით იმავე სისტემას ატარებს, როგორსაც დამხობილი მეფობა. საშინაო ცხოვრებაში დღემდის იგი ვერ აბედავს ძველი რეჟიმის აღდგენას, მაგრამ რომ იგი ამისთვის ემზადება, ეს ყოველ ეჭვს გარეშეა; იგი უცდის მხოლოთ თავისთვის ხელსაყრელ მომენტს, რომ რევოლიუციაზე და მუშა ხალხზე მოულოდნელათ იერიში მიიტანოს და დასცეს იგი. ამ შავ საქმეში ნებით თუ უნებლიეთ ეხმარებიან და ხელს უწყობენ ბურჟუაზიას მენშევიკები და ესერები წერეთლის, სკობელევის, ჩერნოვის და კერენსკის მეთაურობით.

ბურჟუაზიამ კარგათ იცის, რომ პროლეტარიატი ბრძოლით მოპოვებულ უფლებებს უბრძოლველათ არ დათმობს, რომ ბურჟუაზიასა და პროლეტარიატს შორის სამოქალაქო ომი აუცილებელია, ამიტომ ბურჟუაზია ცდილობს, რომ ეს ომი მისთვის ხელსაყრელ პირობებში მოხდეს, რომ მუშა ხალხი საგრძნობლათ დასუსტებული დარჩეს. პირველათ ეს სცადა მან 19—21 აპრილს პეტროგრადში; მაგრამ პეტროგრადის პროლეტარიატი არ აყვა კადეტების პროვოკაციას. შემდეგ დამოკიდებულება კიდევ უფრო გამწვავდა და გართულდა. მენშევიკები და ესერები კი ვერ ხედავენ თუ არ უნდათ დაინახონ ბურჟუაზიის მუხანათობა და ღალატი. მხოლოთ პეტროგრადის შეგნებული პროლეტარიატი რევოლიუციონური სოციალ-დემოკრატიის (მეუმრავლესეები) მეთაურობით უდგას დარაჯათ რევოლიუციას. ეს კარგათ იცის ბურჟუაზიამ, და ამიტომაც არის, რომ იგი მთელ თავის სიბრაზეს და გაბოროტებას მეუმრავლესეთა თავზე ანთხევს. მაგრამ ამ საქმეში ტოლს არ უდებენ მას არც მენშევიკები და არც ესერები. ეს უკანასკნელნიც არა ნაკლებ გააფთრებით ილაშქრებენ რევოლიუციონური სოციალდემოკრატების წინააღმდეგ. უნებლიეთ გვაგონდება მარქსის სიტყვები: ევროპაში გამოჩნდა სოციალიზმის წითელი აჩრდილი, რომელმაც შეაშფოთა პაპი, მეტერნიხი და ბურჟუაზია. სამწუხაროთ, ამ შეშფოთებულთა კამპანიას ახლა მიემატენ „სოციალისტური" პარტიებიც (თვისთავათ ცხადია, გარდა მეუმრავლესეთა). მაგრამ ამ თავისებურ სოციალისტებს ავიწყდებათ, თუ ამ 70 წლის წინეთ მარქსს შეეძლო გამოეთქვა ზევით მოყვანილი სიტყვები, რამდენათ ახლო უნდა იყვენ ისინი სინამდვილესთან დღევანდელ მომენტში.

„წითელ აჩრდილზე" დღეს ჩვენ აღარ ვლაპარაკობთ: სოციალიზმი დღის წესრიგში დააყენა თვით სინამდვილემ.

პეტროგრადის პროლეტარიატმა, რომელმაც თებერვლის დღეებში ასეთი როლი ითამაშა, რომელმაც 19—20 აპრილის კრიზისის დროს მილიუკოვ-გუჩკოვის მთავრობა შეარყია და იმავე დროს ამ ვაჟბატონების მთავრობიდან გასვლა გამოიწვია, სრული იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ბურჟუაზიის და მისი ამყოლ-დამყოლთა იერიშებს არა თუ გაუძლებს, არამედ შესაფერ პასუხსაც გასცემს. იგი აკავშირებს და ამზადებს ძალებს იმ ბრძოლისთვის, რომელმაც გამარჯვება პროლეტარებს და ღარიბ გლეხკაცობას უნდა მიანიჭოს. ამ სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლაში პეტროგრადის პროლეტარიატს და მის მეთაურ მეუმრავლესეთა პარტიას ყველა ქალაქების და სოფლების პროლეტარებმა და ნახევრათ-პროლეტარებმა მხარი უნდა დაუჭირონ.

ფ. მახარაძე.

ომი და ზავი.

მთელი დედამიწის საუკეთესო ნაწილი ომის ალშია გახვეული.

საშინელი რისხვა დაატყდა თავზე მსოფლიოს!

ვინ უფრო მეტს მოჰკლავს, ვინ უფრო მეტს დაასახიჩრებს. აი როგორია დღეს კულტურული სახელმწიფოების დღიური წეს-რიგის პირველი კითხვა.

პეტროგრადელი ჟურნალის „ნოვი ეკონომისტის" სტატისტიკით, სულ, თოფ ქვეშ სდგას ყველგან — 50 მილიონი სალდათი. ამათგან ომის დაწყების პირველი დღეებიდგან, წელიწად ნახევრის განმავლობაში გაწყდა და დასახიჩრდა 15 მილიონი.

ადამიანი დათვრა სისხლით, ის ბარბაცობს გალეშილი, ველარ გამოფხიზლდა, ველარ წაართვა თავი ასეთ საშინელებას!. თითქოს უეცრად ყველაფერი ის, რისკენაც შეუჩერებლად მიესწრაფებოდა ჩაგრული კაცობრიობა, გაქრა, დაიშალა, დაინგრა. მოკვდა თითქოს მომავლის იმედები, დაიმსხვრა ჭეშმარიტებისაკენ მიმავალი ხიდები!..

ამ დროს მოხდა სასწაული: „თეთრი დათვების" ქვეყანამ პირველმა წაართვა თავი სიკვდილის ძილს: ასტეხა მძინარე მოლაშქრეთა შორის რევოლიუციონური ყიჟინა. შეიშმუშნა კულტურული ევროპის დემოკრატიაც. გერმანიის სოციალისტებმა სულს მხარი აღარ დაუჭირეს. ბერლინში 300 ათასი მუშა გაიფიცა. ავსტრიაში თვალსაჩინო დემონსტრაციები მოხდა.

ინგლისში გემთა სააშენებლო ცენტრში—გლაზგოში 70 ათასი მუშა გაიფიცა. გაფიცულნი სალამს უძღვნიდენ ინტერ-ნაციონალს და მოითხოვდენ დაუყოვნებლივ ზავს. სასიხარულო სიმპტომები (ნიშნები) ემჩნევა ევროპის დემოკრატიას.

რა იყო, რა მოხდა! სად გაქრა მეოცე საუკუნის შაჰაბაზი, რამ იმსხვერპლა ასე უცებ ყოველ გვარი პროგრესის შემმუსვრელი ჯალათთა მეფე? მოხდა ის, რაც ადრევე მოსალოდნელი იყო დღევანდელი რუსეთის სინამდვილის ოდნავ დამფასებელი პოლიტიკოსისათვის.

რუსეთის ბრიყვმა მთავრობამ დაჰკარგა მართვა-გამგეობა. მან რუსეთის ბურჟუაზიაც-კი სამკვდრო-სასიცოცხლო მტრად გარდიქცია. ომით ძალა მიხდილ მთავრობას დაეტაკა რევოლიუციონური დემოკრატია, მას უკანასკნელ წამს ძალაუნებურათ მხარი დაუჭირა ბურჟუაზიამ და მით დასუსტებული ერთი მაგარი დაკვრით სამუდამოთ მოსპეს.

რა თქმა უნდა, აქ ბურჟუაზიას თავისი ანგარიში ქონდა: მას უნდოდა ძველი რეჟიმის ცოტათი შენძრევა და ამ რიგად ძალა-უფლების ხელში ჩაგდება, მაგრამ ის აქ მოსტყუვდა: მოქნეული მოზომილზე მეტი დარჩა. ძალა-უფლების ღირსეული მატარებელი, რუსეთის დემოკრატია ბუმბერაზივით მედიდურათ წამოიწია, წელში გასწორდა და მრისხანე სახით დასჩერებია მას თავზე და დღეს თუ ხვალ ძალა-უფლების სრულ ჩამორთმევას უქადის.

რუსეთის მთავრობა დაეცა პოლიტიკურ და ეკონომიურ კრიზისებისაგამო. ეს კრიზისი დააჩქარა ომმა. ომმა შესჭამა ძველი მთავრობა. სახელმწიფოს საუკეთესო მამოძრავებელი ძალები, მისი მასიცოცხლებელი ძალები ომის ცეცხლში იბუგება.

ომს მიაქვს ადამიანის ქონება, ადამიანის ქკუა და ზნეობა. იცლება და იფშუტება, როგორც მთელი კაცობრიობა, ისე ცალ-ცალკე სახელმწიფოები ომისა-საში. [illegible] საერთოთ, [illegible]

[illegible] ფის შენობამ უეცრივ საშინელ[illegible] გაადინა. ის დაინგრა, დაიშალა. რუსეთის პროლეტარიატი, დემოკრატია, ეს მშენებელი ძალა ახალი სახელმწიფოსი ამ ნანგრევებზე სდგას, მხოლოთ ჯერ და თვალსაჩინო ბიჯი ჯერ კიდევ ვერ წაუდგამს წინ, ჯერ კიდევ ვერ ჩაუყრია მტკიცე საფუძველი ახალი წესწყობილებისა. რუსეთი საშინელ ნგრევას განიცდის! არევ-დარევა, ხოსი—აი როგორია დღეს რუსეთის საერთო სურათი!

ყველა ამის მიზეზი ომია ომმა ჩაყლაპა ძველი მთავრობა, ომი ჩაყლაპვას უქადის ახალ ბურჟუაზიულ მთავრობას და თავისუფლებასაც საფრთხე მოელის. ომის ჩქარა გათავება, ზავი საერთაშორისო დემოკრატიასთან—აი სად არის ჩვენი თავისუფლების ხსნის და განმტკიცების გარანტია.

რუსეთის და ევროპის დემოკრატიას ომი არ დაუწყია. მათ საომარი არაფერი ქონიათ და არც არაფერი აქვთ. ომი ბურჟუაზიის და მთავრობისაა, ომი იმპერიალისტურია. ეს რუსეთის დემოკრატიამ უკვე შეიგნო. მან ზავის პირობები წაუყენა ევროპის დემოკრატიას. ევროპის დემოკრატია ჯერ კიდევ ხმა მაღლა ვერ ლაპარაკობს. ის ომის დროს მოქალაქეთ არ სცვნეს და მას ყოველგვარი მოქალაქობრივი უფლება ახადა ბურჟუაზიამ, სამაგიეროდ მისცა ერთი რამ: ხოცვა-ჟლეტის სრული ავტონომია მოძმეთა შორის!

„ჩვენმა მოკავშირეებმა" სიცილადაც არ იკმარეს რუსეთის რევოლიუციონური ხალხის ნოტა (მიმართვა)—ზავი უანექსიოთ და უკონტრიბუციოთ.

საფრანგეთის და ინგლისის ბურჟუაზია ანგარიშს არ უწევს რუსეთის თავისუფალ ხალხს. მას არ მოსწონს რუსეთის რევოლ უცია, მან ადრევე მიიღო ზომები რუსეთის რევოლიუციის ჩასაწიხლად. ვის არ ახსოვს ტრაგედია საფრანგეთში რუს ემიგრანტთა „ვოლონტიორებისა" (თავის ნებით ჯარის კაცი). ციხე, კატორგა, დახვრეტა — აი რა მიიღეს ჯილდოთ რუსის ემიგრანტებმა, რომლებიც საფრანგეთის ჯარში ჩაეწერენ თავის სურვილით ომის დაწყების პირველ დღეებში *)

საფრანგეთის ბურჟუაზიული პრესსა ლაფს ასხამდა და საშინელ ჭორებსავრცელებდა, გერმანიის ჯაშუშების სახელით ნათლავდა რუსეთიდან გადახვეწილთ, მათ წინააღმდეგ მთელ საფრანგეთს იწვევდა და ურჩევდა მკაცრი ზომების მიღებას.

საფრანგეთის სამხედრო სტატისტიკური ცნობით ორი წლის განმავლობაში დაუხვრეტიათ 80 სამხედრო ჯაშუში და მათ შორის პირველი ადგილი უკავიათ ისპანელებს, მეორე იტალიელებს, მესამე ფრანგებს (ალბათ ბურჟუაზიის) და სხვა. რუსი კი ერთიც არ ყოფილა!

მიუხედავათ ამისა, საფრანგეთის ჯარის ოდნავ დამარცხებას ბურჟუაზია იმითი ხსნიდა, რომ საფრანგეთი სავსეა რუსის ჯაშუშებით, რომელნიც რეგულიარულათ აწვდიან გერმანიას მათ სამხედრო გეგმის ცნობებს და ამითი ღუპავენ რესპუბლიკანურ საფრანგეთის საქმესო.

როდესაც რუსეთის რევოლიუციის ამბავმა ევროპამდინაც მიაღწია, მთელი ემიგრაცია (გადახვეწილნი) დაიძრა, სიხარულით და თავდავიწყებით გამოეშურა ახალი რუსეთისაკენ. მაგრამ, როგორც ეს მოსალოდნელი იყო, საფრანგეთის და ინგლისის ბურჟუაზიამ მათ გზა დაუკეტა. ვინც ცოტა ურჩობა გამოიჩინა, როგორც, მაგალითად, ამხ. ტროცკიმ, მას გვერდებიც მაგრათ დაუზილეს. ეს ბურჟუაზიულ მთავრობას მოუფიქრებლად არ მოსვლია, მან კარგათ იცოდა, რომ რუსეთის რევოლიუციონერები მარტო რუსეთის ბურჟუაზიისა და მთავრობის მესაფლავენი კი არ არიან.

ეს პატარა ზომები მან მიიღო იმ დიდი წითელი საფრთხის ასაშორებლათ, რომელიც დღეს თუ ხვალ ალვგას უპირებს მთელი ქვეყნის ბურჟუაზიის ბატონობას.

ამითვე აიხსნება ის მოვლენა, რომ მან ყურიც არ გააპანტურა რუსეთის თავისუფალი ხალხისაგან წარდგენილ „ნოტაზე" (მოწოდ[illegible]) მას [illegible] [illegible] გამოულეველი [illegible] რუსეთის რევოლიუცია, რომელიც თავზარს სცემს რუსეთის ბურჟუაზიას. ამ ნაირათ ის აშკარად ეხმარება თავის მოკავშირეს—რუსეთის ბურჟუაზიას. მას უნდა საერთოდ დაასუსტოს დემოკრატია და თუ ამ მიზანს მიაღწია, მაშინ ის მაინც გამარჯვებული დარჩება.

რუსეთის დემოკრატიას დღეს მეტი სიფხიზლე სჭირდება. ტყუილია ზღაპრები, ვითომც მას (რუსეთის დემოკრატიას) ევროპის ბურჟუაზიასთან კავშირი ქონდეს. მას კავშირი არავისთან არ დაუჭერია ომის შესახებ.

მას აქვს თავისი საკუთარი საქმე. ეს საქმე თავისუფლების დაცვის საქმეა. ეს საქმე მჭიდროთ სანდოდ ყურადღები იქნება ევროპის პროლეტარიატის რევოლიუციისა.

ჩვენს ურა-პატრიოტებს და „ობორონცებს" გონიათ, რომ ომის გაგრძელებით,—მტერზე იერიშის მიტანით შეიძლება თავისუფლების დაცვა. ეს რა თქმა უნდა დიდი პოლიტიკური სიბეცეა. პირ-იქით ომის გაგრძელება ეს დაღუპვაა თავისუფლების საქმის და ღალატი ევროპის ჭეშმარიტ დემოკრატიისა.

ჩვენ არ ვომობთ, მაგრამ იარაღს ხელიდან მაინც არა ვყრით. ვიცით, რომ ჩვენს თავისუფლებას ბევრი მტერი ყავს,—შინაური და გარეული.

ჩვენ ვიბრძოლებთ „ჩვენი მოკავშირეთათვის" კი არა, ჩვენ ვიბრძოლებთ მთელი ქვეყნის პროლეტარიატთან, მუშათა კლასთან ხელ-ჩაკიდებული მთელი ქვეყნის იმპერიალისტური ბურჟუაზიის წინააღმდეგ. რუსეთის რევოლიუციონური ჯარი რევოლიუციის დაწყებისთანავე შეიჭრება გერმანიაში გერმანიის პროლეტარიატის დასახმარებლად და ვილჰელმის ტახტის დასამხობლათ.

რუსეთის დემოკრატია პირველ შემთხვევისთანავე იშიშვლებს ხმალს საფრანგეთის დემოკრატიის მტრის—საფრანგეთის ბურჟუაზიის გულის გასაგმირავათ! აგრევე მოიქცევა იგი სხვა ქვეყნების დემოკრატიის დასახმარებლათ.

ეს ჩვენი ომი იქნება. ამ ომს ჩვენ ყველაფერს შევსწირავთ, ეს ომი ჩვენ გვწამს, სხვა ომს ჩვენ მხარს არ ვუჭერთ!

აქ არის ჩვენი კავშირი, აქ არის ჩვენი სოლიდარობა და აქეთ გვიწოდებს ჩვენ სოციალისტური მოვალეობა!.

ჩვენ სხვა კავშირები არა გვწამს. მტერს მოკავშირედ ვერ გავიხდით ვერც შინ და ვერც გარეთ.

ალექსანდრე.

ბოლშევიზმი და მენშევიზმი.

I.

უთანხმოება ამ ორ მიმდინარეობას შორის არ ახალია, ძველია; მას 15 წლის ისტორია აქვს. თვითეული შეგნებული წევრი ჩვენი პარტიის ვალდებულია იცნობდეს მის ისტორიას. ჩვენ, ქართველებს დღემდე არ გვქონდა საშვალება, გავეცნობოდით პარტიის ნამდვილ ისტორიას. მხოლოთ პირველი რევოლიუციის დროს, 1905—1906 წწ. ჩვენ თავისუფლათ შევეძლო ლაპარაკი და წერა უთანხმოებაზე, მარა „თავისუფალ დღეებს" მალე მოყვა შავბნელი რეაქცია და ჩვენც წაგვართვეს სიტყვის თავისუფლება. ამას გარდა, მაშინდელ ხანმოკლე თავისუფლების დროსაც კი ჩვენი, ბოლშევიკების მდგომარეობა ძალიან ძნელი იყო, რადგანაც მენშევიკებმა სრული ჰეგემონია (მეთაურობა) მოიპოვეს ქართველ მასაში და ბოლშევიკებთან ბრძოლაში ყოველ საშვალებას მიმართავდენ თავის ბატონობის შესანარჩუნებლათ და გასამტკიცებლათ. მენშევიკები, მართალია, ბევრს ლაპარაკობდენ და წერდენ ჩვენი პარტიის ისტორიაზე და ფრაქციულ უთანხმოებაზე, მარა ერთობ ცალ-მხრივათ, პირუთვნელად, არა ობიექტიურათ. ასინი, სამწუხაროთ, ბოლშევიკების დასა[illegible] [illegible] ლისუფლება, ჭორი და [illegible] მენშევიკების ასეთ გამოლაშქრებას ჩვენ წინააღმდეგ მოყვა ის, რომ ქართველ მასაში (ქალაქის მუშა და სოფლის გლეხობა) შემუშავდა სრულიად ყალბი, უკუღმართი და ხშირათ სასაცილო (თუმცა სამწუხარო) წარმოდგენა ბოლშევიკებზე. მაგალითათ გავრცელებული იყო ასეთი წარმოდგენა, ბოლშევიკები მარქსისტები კი არა ბლანკისტებია, პროლეტარული კი არა, წვრილ ბურჟუაზიული და ინტელიგენტური იდეოლოგებია (მოძღვრები, მქადაგებლები), მასიური პარტიის მომხრე კი არა, უბრალო სექტანტებია (კარჩაკეტილი, მიუკარებელი რელიგიური ჯგუფები) ბოლშევიკები რევოლიუციას „ზევიდან" ახდენენ, თავის საკუთარ, ინტელიგენტურ ნებას ხალხს ძალით თავს ახვევენ, ხალხი მათ ხელში ბრმა იარაღია და სხ. და სხ.

ასეთ წარმოდგენას სთესავდენ ბოლშევიკების შესახებ ზეპირი და ბეჭდვითი სიტყვის საშვალებით არა უბრალო, მასიური მენშევიკები, არამედ მათი მეთაურები, იდეიური ხელმძღვანელები. (იხ. მაგალითად მენშევიკური არა ლეგალური „ს.დ. 1905 წ.) ამ ქადაგებას, შთაგონებას ზევიდან მოყვა ის, რომ ხალხში, მეტადრე სოფლათ, გავრცელდა გასაოცარი ლეგენდები (ზღაპრები) ბოლშევიკების შესახებ, მაგ.: მენშევიკები „მცირე" ე. ი. ღარიბ-ღატაკი ხალხის მომხრეა, ბოლშევიკები კი—„დიდი" ხალხის, ე. ი. მდიდრების ანუ ბურჟუაზიის და სხ.

ასეთი ყალბი წარმოდგენა ვრცელდებოდა ჩვენში არა მარტო პირველი რევოლიუციის დროს, როცა პატარა ხნით ბოლშევიკებს საშვალება ქონდათ რამოდენიმეთ—მაინც შებრძოლებოდენ გაბატონებულ ფრაქციას თავის ნამდვილი პარტიული ფიზიონომიის (სახის) აღსადგენათ. მენშევიკები განაგრძობენ ბოლშევიკებზე ცალმხრივი და ყალბი წარმოდგენის გავრცელების ნამეტურ რეაქციის დროსაც, მთელი 12 წლის განმავლობაში, როცა ბოლშევიკები, როგორც მემარცხენე, რევოლიუციონური ფრთა რუსეთის სოციალ დემოკრატიული პარტიის, იძულებული იყო ისევ ჯურღმულში („ატდაფში") ჩამძვრალიყო, რომ უფრო ნაყოფიერათ ეწარმოებია შეურიგებელი, თავგანწირული ბრძოლა დროებით დამარცხებულ რევოლიუციის ხელ-ახლათ გასაღვივებლათ ჩვენში. მენშევიკებმა იმდენათ შესძლეს რეაქციასთან (ე. ი. სტოლიპინის „კონსტიტუციასთან") შეგუება, რომ ამდენი ხნის განმავლობაში მათ ლეგალურ (ნებადართულ) ორგანოს ერთხელაც არ შეუწყვეტია გამოსვლა. და აი ამ ლეგალურ ორგანოების საშვალებით „ეცნობოდენ" ჩვენებური მუშები ბოლშევიკურ მიმართულებას, ბოლშევიკებს კი ლეგალურ ორგანოზე ფიქრიც არ შეეძლოთ. მათ დარჩათ ერთად ერთი საშვალება: საიდუმლო სტამბის საშვალებით დროგამოშვებით გამოეცათ პროკლამაციები, ფურცლები და კრებულები. მარა ეს სრულიათ არ კმაროდა მენშევიკური პრესის (გაზეთი) მიერ გავრცელებული ყალბი ცნობების გასაქარწყლებლათ.

ამ ნაირათ უნდა ითქვას, რომ ჩვენში მოწინავე მუშებმაც კი, რომელთაც საკმაოთ მომზადებულ სოციალ-დემოკრატებათ მოაქვთ თავი, სამწუხაროთ, ჯერ კიდევ არ იციან ჩვენი პარტიის ნამდვილი და არა მოჩმახული ისტორია. ცოდნა კი ამ ისტორიის პარტიული მუშაკისათვის მეტათ საჭიროა, განსაკუთრებით დღეს, როცა ძლევა მოსილი რუსეთის დიდი რევოლიუცია ყოველ დღე ახალ-ახალ კითხვებს, ლოზუნგებს და პრობლემებს (ამოცანებს) უყენებს პროლეტარიატს გადასაწყვეტათ. როცა თანდათან ყალიბდება ორი ერთი-მეორის მოწინააღმდეგე, სამკვდრო-სასიცოცხლოთ გამზადებული ბანაკი: კონტრ რევოლიუციონური ბურჟუაზიის მეთაურობით და ბანაკი რევოლიუციონური სოციალ დემოკრატიის მეთაურობით; როცა ჩვენმა რევოლიუციამ და იმპერიალისტურმა, ავაზაკურმა ომმა მთელ კაცობრიობას საშინელი კითხვა დაუყენა: ან ათასი წლობით უკან დახევა, გადაშენება, მონობა [illegible] ველური [illegible] და [illegible] ზიული, კაპიტალისტური, იმპერიალისტური სახელმწიფოების ნანგრევებზე სოციალისტური წყობილების დამყარება, როცა იმავე ომმა და რევოლიუციამ დააჩქარა რუსეთის სოციალ-დემოკრატიის ორ ბანაკათ დაყოფა: ბანაკი რევოლიუციონური ინტერნაციონალისტების ბოლშევიკების მეთაურობით და ბანაკი ე. წ. „ობორონცების" (თავდამცველების)—მენშევიკების მეთაურობით.

ვისაც სურს „შეუგნებელი პროცესის (სტიქიის, რევოლიუციის) შეგნებული გამომხატველი იყოს (როგორც ერფურტის პროგრამა ამბობს), ვისაც სურს ნაყოფიერი მონაწილეობა მიიღოს დღევანდელ საკლასობრივო ბრძოლაში. ვისაც სურს დღევანდელ უთანხმოებაში, ბოლშევიზმ-მენშევიზმის საკითხში საკმაოთ გაერკვიოს, მან უნდა იცოდეს ჩვენი პარტიის წარსული. ბოლშევიკებს მხოლოთ დღეს გვეძლევა საშვალება აშკარათ და სინამდვილით გავაცნოთ ჩვენებურ მუშებს საკუთარი პოლიტიკური სახე.

ეს ზედმიწევნით საჭიროა დღეს, ვინაიდან ადგილობრივ მენშევიკ-„ობორონცებს" თავიანთ ორგანოებში („ერთობა" და „ბარბა") ეს რამდენიმე დღეა გაწიწმატებული იერიშები მოაქვთ ჩვენ წინააღმდეგ. მიზეზი ამ გაცხარებული კამპანიის მდგომარეობს იმაში, რომ რამდენიმე დღის წინეთ ადგილობრივმა ბოლშევიკებმა მანიფესტი გამოუშვეს, სადაც სხვათა შორის ნათქვამია, რომ ამიერიდან შეუძლებლათ მიგვაჩნია მენშევიკ-„ობორონცებთან" ერთათ მუშაობა. ხასიათი, მეთოდი ამ გამოლაშქრების ძველებურ-მეთებურია, ე. ი. კითხვის გაშუქების მაგიერ მისი ბურუსში გახვევა, სიწორის მაგიერ — სიყალბე, მიუკერძოებლობის მაგიერ—დემაგოგია, მეცნიერების მაგიერ—აბდაუბდა და სხვა. მარა ერთი რამ ავიწყდებათ ჩვენ „ობორონცებს": დღეს სიმართლის და ჭეშმარიტების ჩაქოლვა დროებითაც აღარ [illegible]

ლადო კეცხოველის ხსოვნას.

შემოდგომის ბურუსიან დღეს ამხ. ლადო კეცხოველს სიცოცხლე მოუსპო მეტეხის ციხეში უვიცი ყარაული სალდათის ტყვიამ.

„ბრძოლა" № 1.

—

შემოდგომის ბნელ ბურუსში სად სიცოცხლემ ფრთა შეჰკეცა,
სად ცხოვრების იალქანით ირყეოდა შავად ზეცა,
სად მძლე სულთა ცხრა კლიტულში ქვითინებდა ობლად სული,
სად თვით მტკვარსაც ედებოდა მისი სიტყვა, ხმა გმირული.

—

იქ მეტყველობს ბაგე მისი, იქ მცინარობს სახე დღისა,
იქ ტახტს იდგამს, ილესება სიტყვა მჰრელი ალმასისა,
იქ მტკვრის ზვირთებს ცეცხლის ფრთებით აციმციმებს სხივი მზისა,
იქ ოცნების ლალის ფრთებით ბრძოლის ხმას სჭედს ტალღა ზღვისა!!

—

ხან კი მტკვარი ოდნავ რხევით ვილაცს მოსთქვამს გულ-დამწვარი:
„დავკარგეო, ასე ჩივის—„გულის სატრფო, მეგობარი"!
და ობოლ სულს მოქვითინეს დღეს იგონებს კვნესით თარი,
და ამ კვნესით ერკვევა და წინ მიილტვის პროლეტარი'..

—

დღეს იგონებს ლადოს სახელს მოდუდუნე მტკვარი მალი,
დღეს ცხოვრების დასაწვავად სულს სწვამს ცეცხლში სატრფოს მკვლელი
ელვის ფრთებით ცას მოარღვევს ალ-მახვილი, ბასრი, მჰრელი...
და მედგარის სულით ისევ მოგვიწოდებს „კეცხოველი";

—

„დღეს იღვიძებს სული ჩემი, დღეს მიჭირავს დროშა ხელში,
სულს მოსწყინდა მარტო ყოფნა, ხეტიალი ბნელ ღამეში;
საუკუნოთ მოკლულ სხეულს სული ისევ დაუბრუნდა,
და მებრძოლი „ბრძოლის" ფრთებზე ახმაურდა .. აგუგუნდა!!.

—

მე თქვენ გძებ, თქვენს ძებნაში იქ დავლიე ტანჯვით სული,
და დღეს გესმით ხელ მეორეთ ჩემი სიტყვა, ხმა გმირული!?
უძლევ დროთა ჰარმონიით წყევის ხმაში გაპარული.
წუთი-სოფლის მშობელ აკვანს მომწყდარი და დაკარგული!!"

—

პროლეტარო! ეს გმირი ხომ შენ გეკუთვნის მთელი სულით?
დღეს მისს სახელს გულში ალბად მოიგონებ სიყვარულით?
დღეს შენს მებრძოლს, შენს ავანგარდს დაუმშვენე, ჩემო, მხარი,
დე, გრძნობით აცხოველდეს... აციმციმდეს დუღ-დამწვარი!!

—

მე კი წავალ საბაღნაროთ, მსურს დავკრიფო ყვავილები;
თუ კი ვნახე წითელ ფერის, ან თვით მუქად გაშლილები..
რომ საფლავი ისე მოვრთო, აკვირვებდეს ყველა მნახველს
და ფოთლების შარიშური მაგონებდეს გმირის სახელს!

—

შემოდგომის ბნელ ბურუსში სად სიცოცხლემ ფრთა შეჰკეცა,
სად ცხოვრების იალქანით ირყეოდა შავად ზეცა,
სად მძლე სულთა ცხრა კლიტულში ქვითინებდა ობლათ სული,
დღესაც ისმის იმ ჭერიდან: მისი სიტყვა, ხმა გმირული!!

იპ. ხონელი.

—

*) ავტორს სახეში აქვს 1915 წ. ძლიერ უმნიშვნელო „დისციპლინის" დარღვევისთვის საფრანგეთის ბურჟუაზიულ რესპუბლიკის მიერ უსამართლოთ დასჯილნი ჩვენი მოძმენი. ამ ფაქტმა მაშინ დიდი აღელვება გამოიწვია დასავლეთ ევროპის რუს ემიგრანტებს შორის. რედ.

შემდეგ წერილებში ჩვენ ვეცდებით შეძლების და გვარათ, მოკლეთ აღვნუსხოთ უმთავრესი მომენტები ჩვენი უთანხმოების ისტორიიდან.

ო—პა.

პატარ-პატარა წერილები.

რუსეთის პოლიტიკური ცენტრის დღევანდელი ვითარება.

ამიერკავკასიის პოლიტიკური ვითარება პირდაპირ დამოკიდებულია რუსეთის საერთო პოლიტიკურ ვითარებაზე; აქედან ყოველივე ცვლილება ჩვენში, ცხადია, საერთო სათავიდან, ცენტრიდან გამომდინარეობს, ასეა არა მარტო პოლიტიკაში, არამედ საერთოთ მთელ იდეოლოგიურ სფეროში. ამიტომ უპირველესათ და უმთავრესათ ჩვენ რუსეთის ცენტრის პოლიტიკურ-სოციალურ და იდეოლოგიურ მდგომარეობას უნდა ვეცნობოდეთ და ყველა ჩვენი დასკვნები და პრაქტიკული ნაბიჯები იქედან უნდა გამოგვყავდეს. ჩვენებური პარტიები და ჯგუფები ამ დებულებას ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ და ხშირათ გვერდსაც უხვევენ, განსაკუთრებით ის პარტიები, რომლებიც სახელმწიფოებრივი ძალა უფლების დეცენტრალიზაციის პრინციპს აღიარებენ; და მერე ვინ არ აღიარებს ასეთ პრინციპს დღეს, დიდებულ რევოლიუციის ხანაში?!

დემოკრატიული რესპუბლიკა, მართვა-გამგეობის დეცენტრალიზაცია, ავტონომია დღეს ყველგან აღიარებულია!

მარა განა ბევრს ესმის და ყველას ერთნაირათ, ნათლათ და გარკვევით აქვს წარმოდგენილი ადგილობრივი და ცენტრის უფლება-კომპეტენციის ურთიერთ დამოკიდებულება და შეთანხმება?

არა გვგონია!

ყველაზე უფრო დაშორებული სინამდვილესთან ეგრეთ წოდებული ნაციონალისტური პარტიებია.

მათ შემდეგ არა ნაკლებ შეცდომას ჩადიან ჩვენი ყოფილი ამხანაგები—„რევოლიუციონურ-თავდამცველი“ მეუმცირესეები, რომლებიც თითქმის ერთიანათ „ავტონომისტთა“ ბანაკში გადაბარგდენ. ამის დამასურათებელი ფაქტები მრავალია, მარა ვიდრე ამას ავნუსხავდეთ, საჭიროა გავითვალისწინოთ რუსეთის ცენტრის დღევანდელი პოლიტიკური ვითარება.

„კოალიციური სამინისტროს“ გვერდით ეგრეთ წოდებული „სახელმწიფო დუმის კომიტეტიც“ არსებობს, რომელსაც ცნობილი როძიანკო ხელმძღვანელობს და სადაც განდგომილ კადეტთა და ოქტიაბრისტთა ბლოკს მოუკალათებია. აი გამაგრებული ბუნაგი კონტრ-რევოლიუციონური ბურჟუაზიისა, რომელსაც მისი წინამძღოლი პავლე მილიუკოვი სასოებით შეჰყურებს და ხსნას ალბათ იქედან მოელის; ცხადია, მისი ოცნებაა, რომ ყოფილი სახელმწიფო დუმის ნაშთი „დამფუძნებელ კრებათ“ გადაიქციოს და დუმის ადრინდელი ავტორიტეტით გამაგრებულმა მომავალ სახალხო დამფუძნებელ კრებაზე უმრავლესობა ხელთ იგდოს. პავლე მილიუკოვს ახლა კიდევ გვერდით ამოუდგება „კოალიციური სამინისტროდან“ ახლათ გასული პროგრესისტ-ლიბერალი, არა ნაკლებ ცნობილი კონოვალოვი.

ამნაირათ ახლანდელ დროებითი მთავრობას რეაქციონერებთან ერთათ მარჯვნიდან დაემუქრებიან განდგომილი ლიბერალები, ხოლო ცენტრის დამცველი—„კოალიციური სამინისტრო“, რომელშიაც „სოციალისტებიც“ მონაწილეობენ, იძულებულია მარჯვნივ და მარცხნივ იომოს. ერთი მხრით სამწუხაროც არის, რომ ამ ცენტრში მოექცნენ სახელმწიფო დუმის ისეთი „სახელოვანი“ დეპუტატები, როგორებიც არიან ამიერ-კავკასიის წარმომადგენელნი ს.-დ. ი. წერეთელი, ნ. ჩხეიძე, ევგ. გეგეჭკორი და სკობელევი. სამწუხარო და სავალალოა ეს იმიტომ, რომ ისინი დღეს თავისი ნიჭით და გავლენით „თავისდაუნებურათ“(?) დემოკრატიულ რევოლიუციის საზარალოთ მოქმედებენ; და ეს მით უფრო სამწუხარო და საზარალო იქნება, რამდენათაც ისინი პოლიტიკურ ასპარეზზე მეტ ნიჭსა და ძალას მოიჩენენ.

და რომ ისინი, მართლაც, დიდ ძალას წარმოადგენენ, ამას რუსეთის მუშათა და სალდათთა ყველა საბჭოების დეპუტატთა დელეგატების სიეზდი ნათლათ გვიჩვენებს: რევოლიუციონური რუსეთის ამ უმაღლესმა ცენტრმა თავის პირველ თავმჯდომარეთ ნ. ჩხეიძე და ევ. გეგეჭკორი აირჩია და მთავარ ტრიბუნათ, რომელიც მარჯვნივ და მარცხნივ გალომგებული იბრძვის, ი. წერეთელი აღიარა.

მაგრამ ეს განა ამ „სახელოვან“ ყოფილი ამხანაგების პოლიტიკურ პოზიციის ჭეშმარიტებას და საბოლოვოთ გამარჯვებას მოასწავებს?! არა მგონია!

სახელოვანი და ძლიერი ორატორი იყო „განსვენებული“ სტოლიპინი.., მარა, როცა მის წინააღმდეგ კადეტების ცნობილი „ოქროპირი“—როდიჩევი გამოვიდა, მისი ძლიერება დაეცა და როდიჩევმა თავისი მჭევრმეტყველებით ყველა ალტაცებაში მოიყვანა! მაგონდება, როცა ჩვენი მეუმცირესეები თავის გაზეთში იმ დროს მილიუკოვის და როდიჩევის სიტყვებს ვსცლათ ათავსებდენ და აშკარათ ქებასაც უძღვნიდენ: მათ სიტყვებში ისინი „რევოლიუციონერობასაც“ კი ხედავდენ.

დღეს რაღა გასაკვირია, თუ თავიანთ ამხანაგ მინისტრებს აქებენ და მათი სიტყვები, წინადადება-გეგმა ხალას რევოლიუციონერობათ მიაჩნიათ, ხოლო „საცოდავი“ ლენინის აზრი კი „ბავშვის ტიტინათ, სასაცილოთ და პროვოკატორობათ“ მიულიათ.

მაგრამ საქმე ხომ ჩვენი მეუმცირესეების დაფასებაში არაა.

საქმე ისაა, რომ კარგათ, ნათლათ და გარკვევით გავითვალისწინოთ, თუ რა ხდება იქ, რუსეთის ნამდვილ პოლიტიკურ ცენტრში: რა ძალები, რა პრინციპები იბრძვიან გავლენისათვის და რა ლოზუნგი იკრებს სულ უფრო და უფრო მეტ მასას, რომელი ტაქტიკა დგას კერძოთ, გამარჯვების გზაზე? თავი და თავი, ჩვენი აზრით, ყველაფრის გადამწყვეტი ცენტრშიაც და ადგილობრივათაც მხოლოთ ესაა.

რ. კალაძე.

პ რ ე ს ა.

გაზ. «ალიონის» 13 ნომერში შუქურა «ამიერ კავკასიის» მენშევიკურ კონფერენციას ეხება. ავტორს ერთობ პრიმიტიული (პარტივი), სადა და გულუბრყვილო წარმოდგენა აქვს სოციალდემოკრატიულ მუშაობაზე, აღნიშნავს რა ამ დღეებში მომხდარ მუშათა და გლეხთა დელეგატების სიეზდის ნამუშევარს, იგი სწერს: «აქ უმთავრესათ ჩვენი წარმომადგენლები (ე. ი. მენშევიკი—„ობორონცები“ ო-პა) მუშაობენ და მიღებული რეზოლიუციებიც ჩვენი პროგრამის (რომელი პროგრამის? ო პა) მიხედვით არის შედგენილი. ასე რომ (!) ზოგიერთი რეზოლიუციების მიღება უკამათოთაც (?!) კი შეუძლია ჩვენს ყრილობას. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ კამათს გამოიწვევს ერთი (??) საკითხი—ერთი რეზოლიუცია. ეს არის ეროვნული საკითხი და მის შესახებ მიღებული რეზოლიუცია“.

როგორც ხედავთ, ჩვენი „ალიონისტები“ ერთობ მჩატეთ, იოლათ უყურებენ საქმეს, კონფერენციის დღიურ წესრიგში ბევრი საჭირ-ბოროტო კითხვები დგას, რომლებიც საფუძვლიანათ გაამუქეს, გამოარკვევს და გადაჭრას მოითხოვს. საჭიროა დაკვირვებული მუშაობა მიუდგომელი თავისუფალი კრიტიკა, დამოუკიდებელი აზროვნება, ენერგია. სწორეთ ისეთი დიდი კითხვების გამორკვევა-გადაჭრით, როგორიცაა მაგ. მიმდინარე პოლიტიკური მომენტი, ომი და ზავი, მუშათა და აგრარული (მიწის) საკითხი და სხ. კონფერენცია დაგვანახვებს, თუ რამდენათ მაღლა დგას იგი, როგორც მარქსისტულათ მოაზროვნე კოლექტივი.

ჩვენი „ალიონისტი“-კი ნამეტანს ამცირებს (უნებლიეთ, რასაკვირველია) კონფერენციას, როცა სერიოზულათ ურჩევს მას უ კ ა მ ა თ ო თ მიიღოს მზა-მზარეული მოხსენება - რეზოლიუციები ძირითად ტაქტიკურ კითხვების შესახებ. სწორეთ გასაოცარია ავტორის პოლიტიკური უმანკოება: პ ი რ ვ ე ლ ა თ თავისუფლათ, აშკარათ იკრიბება მრავალრიცხოვანი (მენშევიკური) კონფერენცია ჩვენში, რომელსაც ფართო ასპარეზი ეძლევა პოლიტიკური უნარის, საქმიანობის გამოსაჩენათ და „ალიონისტები“ კი ურჩევენ მას თითო-ოროლა მეფიურ „ობორონცის“ ნაკარნახევი რეზოლიუციები უკამათოთ, უკრიტიკოთ მიიღოს.

„ალიონი“ უთითებს კონფერენციას მხოლოთ ერთ უაღრესათ, (მისი სიტყვაა) მნიშვნელოვან კითხვაზე, რომელიც მისი აზრით განსაკუთრებული ყურადღების და ფართო დისკუსიის ღირსია. თავის თავად ცხადია, რომ ეს კითხვაც ერთი საჭირ-ბოროტო კითხვათაგანია, რომელიც სწორეთ, ე. ი. მარქსისტულათ გადაჭრას მოითხოვს, მარა, როცა „ალიონი“ ამ კითხვას განსაკუთრებით ხაზს უსვამს და პირველხარისხოვან კითხვებს კი აფუჩეჩებს,—აიხსნება ორი გარემოებით: 1) „ალიონისტებს“, როგორც თითქმის ნაციონალისტურ ჯგუფს, ნაციონალური კითხვა დ ღ ე ვ ა ნ დ ე ლ მომენტშიაც კი პირველ ხარისხოვან კითხვათ მიაჩნიათ. 2) მხოლოთ ამ კითხვის გაშუქებაში შეუძლიათ მათ თავისი წვლილი (რასაკვირველია, არა მარქსისტული) შეიტანონ. სხვა პოლიტიკურ-ტაქტიკურ კითხვებში-კი ალიონისტებს არავითარი ორიგინალობის გამოჩენა არ შეუძლიათ. ისინი, როგორც ათაერთხელ დავინახეთ, „ზეპირათ“ იზიარებენ მენშევიკ-ობორონცების ტაქტიკურ პოზიციას, იმ განსხვავებით, რომ იხრებიან უფრო მარჯვნით.

შუქურა სწერს: „სოციალდემოკრატიულ პარტიას ჩვენში, როგორც უ ა ღ რ ე ს ა თ ნ ა ც ი ო ნ ა ლ უ რ პარტიას, შეუძლია სათანადოთ გადაჭრას ნაციონალური კითხვა“.

ჩვენ კი სრულიად წინააღმდეგს ვფიქრობთ: რ ე ვ ო ლ ი უ ც ი ო ნ უ რ ი სოციალდემოკრატია ნაციონალური კი არა, უაღრესათ ინტერნაციონალური პარტიაა; კერძოთ, მენშევიკურ სოციალდემოკრატიაზე სამწუხაროთ უნდა ითქვას, რომ შუქურას მიერ მისი დახასიათება ერთნაირათ სამართლიანია, ვინაიდან მენშევიკ-ობორონცები, როგორც რუსეთში ისე ჩვენში თითქმის გაითქვიფენ წვრილ ბურჟუაზიულ მასაში და რევოლიუციონურ ინტერნაციონალიზმს საქმით ზურგი შეაქციეს. მარა ეს გარემოება უფრო გვიკარგავს იმედს, რომ საჭირ-ბოროტო კითხვები (და მათ შორის ნაციონალურიც) სათანადოთ იქნება გარკვეულ-გადაჭრილი, თუ კონფერენცია დაადგა ობორონცების პოზიციას.

ავტორი იმედს გამოთქვამს, რომ ხსენებული ყრილობა სრულიად დ ა მ ა კ მ ა ყ ო ფ ი ლ ე ბ ე ლ პასუხს გასცემს ამ საკითხს. ჩვენ კი ვფიქრობთ, რომ თუ კონფერენციამ ნაციონ. კითხვა ისე გადაჭრა, რომ ალიონისტები სრულიად დააკმაყოფილა, ეს მაჩვენებელი იქნება მისი (კონფერენციის) არა მარქსისტული პოზიციისა.

* *

მას შემდეგ რაც ჩვენი გაზ. „კავკ. რაბ.“-ში დაიბეჭდა თფილისელ ბოლშევიკების მენშევიკ-„ობორონცებისაგან“ გათიშვის მანიფესტი, მენშევიკები იმ ზომამდე შეშფოთდენ და გაბოროტდენ, რომ იერიშების მოტანა ჩვენ წინააღმდეგ გაათავეს, სიტყვით და წერით პარტიულ და უპარტიო კრებებზე, მიტინგებზე, სიეზდებზე, პარტიულ და უპარტიო (უფრო სიტყვით უპარტიო რასაკვირველია) გაზეთებში ცდილობენ ერთი დაკვრით ბოლშევიკების სრულიად განადგურებას.

„იდეიური“ ბრძოლის საუკეთესო საშვალებათ ხმარობენ: დემაგოგიას, ცილისწამებას, უთანხმოების ძირითადი, პრინციპიალური მხარის მიჩქმალვას, ბურუსში გახვევას, მიბნელებას, გადამახინჯებას. ჩვენც ვიბრძვით, როგორც შეგვიძლია. ჩვენი მეთოდია—მოწინააღმდეგების პრინციპიალურ სფეროში ჩამოთრევა და რამდენათაც ამას ვახერხებთ, იმდენათ ჩვენი დროშა, ჩვენი პლატფორმა, ჩვენი ტაქტიკა ბრწყინვალეთ იმარჯვებს. ჩვენ გვწამს, რომ რუსეთის ბოლშევიკებთან ერთად, რომლებსაც რუსეთში დღეს მოწინავე, ს ო ც ი ა ლ ი ს ტ უ რ ი პროლეტარიატის დიდი უმეტესობა ემხრობა, ჩვენ რევოლიუციონურ და ინტერნაციონალისტურ დროშის ახლო მომავალში ადგილობრივი მუშების და ჯარის კაცების უმეტესობა მოემხრობა. ჩვენი რწმენა ავუჩეოლი, როგორც ყოველდღიურ პრაქტიკაზე, ისე ტაქტიკის სისწორეზე.

აი მაგ. მენშევიკ-ობორონცების გაზ. „ერთობის“ 70 ნომერში მოთავსებულია ღვარძლით და ბოროტებით სავსე მოწინავე წერილი, რომელშიაც ავტორი მრავალ სრულიად უსაფუძვლო ბრალდებებს ახვევს თავს რუსეთის ბოლშევიკებს.

ავტორი ეყრდნობა საგენტოს ბ უ ნ დ ო ვ ა ნ (უნდა ვიფიქროთ, განგებ გადამახინჯებულ) დეპეშებს და ამბობს: ბოლშევიკები ა ნ ა რ ქ ი ს ტ უ ლ გამოსვლებზე ხელს არ იღებენო. ცოტა ქვემოთ: „ახლა ისინი მ ი ლ ი ო ნ ო ბ ი თ მუშათა კლასს იარაღით ხელში ქუჩისაკენ მოუწოდებენ და ანარქიის ნიადაგს უმზადებენო“.

გამოდის რომ მილიონი მუშების სადემონსტრაციოთ გამოსვლა თუ გინდ იარაღითაც ხელში, ანარქისტული მოქმედება ყოფილა! პირველ რევოლიუციის დროს (1904—5—6 წ.წ.) ასეთი დემონსტრაციები თვით მენშევიკებსაც მარქსისტულ ნამდვილ პროლეტარულ ბრძოლის მეთოდათ მიაჩნდათ. დღეს რატომ შეიცვალეს აზრი? ნუთუ აპრილის დემონსტრაციებიც პეტროგრადში, რომლებმაც ორი ძლიერი იმპერიალისტის—მილიუკოვ-გუჩკოვის სამინისტროდან გადადგომა მოყვა, ანარქისტული იყო? ვინ იტყვის ახლა ამას, გარდა შეგნებული ან შეუგნებელი კონტრ-რევოლიუციონერებისა. როგორც ვიცით, ეს დემონსტრაციები ბოლშევიკების მეთაურობით მოხდა.

რა ქონდა მიზნათ ამ დემონსტრაციებს, რომლებისთვისაც, ავტორის თქმით, ბოლშევიკები მილიონ მუშებს ამზადებდენ *), ჩვენ დანამდვილებით კიდევ არ ვიცით, თუმცა აქვე უნდა ვაღიაროთ, რომ ხანდახან დემონსტრაციები, როგორც მშვიდობიანი, ისე შეიარაღებულიც, დღევანდელ მომენტში, შეიძლება საჭირო და აუცილებელი დარჩეს და ეს სწორეთ რევოლიუციის გასაღრმავებლათ. ეს თუ ანარქიაა, მაშინ „ერთობელების“ თვალში რევოლიუციაც ანარქიაა. ასე ფიქრობს ბურჟუაზიაც, რომელიც დაუძინებელი მტერია რევოლიუციის.

ავტორი უ ნ ე ბ ლ ი ე თ კომპლიმენტებს ეუბნება ბოლშევიკებს, როცა აღიარებს იმ ჭეშმარიტებას, რომ ბოლშევიკების მოწოდებით პროლეტარები მილიონობით სადემონსტრაციოთ ქუჩებში გამოდიანო. ცნობილია, რომ რუსეთში ანარქიზმი სრულიად ფეხს ვერ იკიდებს. „ერთობა კი გვარწმუნებს, რომ რუსეთის პროლეტარიატი სრულიად გაანარქისტდა! გავყვეთ ქვევით: „ბოლშევიკები ხალხს სოციალიზმის პრაქტიკული ნაბიჯების გადადგმას ურჩევენო“. ავტორი არც ერთ დებულების, არც ერთ ბრალდების დასაბუთებას არ ცდილობს. ეს კი აუცილებელათ საჭიროა კითხვის გასარკვევათ. საინტერესოა ვიცოდეთ, თუ რაში გამოიხატება „სოციალიზმისაკენ პრაქტიკული ნაბიჯების გადადგმა?“ ვისაც ბოლშევიკების ნამდვილი პოზიცია უნდა გაიგოს, მან უნდა შეისწავლოს ბოლშევიკური კონფერენციის რეზოლიუციები. იქ ნათქვამია: ჩვენი უმახლობელესი მიზანი დღევანდელ მომენტში შემდეგია: დემოკრატიული რესპუბლიკის განმტკიცება, ხალხის თვითმპყრობელობის დამყარება, მუდმივი ჯარის და პოლიციის გაუქმება, ხალხის საყოველთაო შეიარაღება, ჩინოვნიკების ხალხის მიერ არჩევა, რვა საათის სამუშაო დღის დაკანონება, მთელი მიწა-წყლის ხალხის ხელში გადასვლა, ე. ი. მიწის ნაციონალიზაცია, ზედმეტი მოგების ხაზინის ხელში გადაცემა, წარმოებაზე საზოგადო, მუშების კანტროლის დაწესება, მემამე ინტერნაციონალისთვის და ავაზაკური ომის წინააღმდეგ თავგანწირული ბრძოლა, ხელის შეწყობა დასავლეთ ევროპაში სოციალისტური რევოლიუციის გასაღვივებლათ და სხ. თავის თავათ ცხადია, რომ ამ პროგრამის განხორციელება ნიშნავს, „სოციალიზმისაკენ პრაქტიკული ნაბიჯის გადადგმას“. მერე რა არის აქ ანარქისტული? სრულიად არაფერი. მხოლოთ დაბალ ხარისხის სოციალდემოკრატების შეუძლიათ ასეთ უმეცრობის მტკიცება.

„დღეს ლენინი და მისი მიმდევრები (ე. ი. ბოლშევიკები. ო—პა) თავიანთ მოქმედებით კონტრ-რევოლიუციას ხელს უწყობენ და რევოლიუციის გაღრმავებას საფრთხეში აყენებენ“. ეს იმის გამეორებაა, რასაც ბურჟუაზიული პრესა ყოველ სტრიქონში გაიძახის.

იმავე ნომერში მოთავსებულია ალათიაშვილის წერილი (ანგარიში) მენშევიკების კონფერენციის შესახებ. აქ ჩვენ ყურადღებას იპყრობს ს. ჯიბლაძის და ნ. ქარციევაძის მისასალმებელი სიტყვები. პირველი ორატორი, სხვათა შორის, ამბობს: „თავად-აზნაურობა, რომელსაც ეყრდნობოდა ცარიზმი და რომლის ლატიფუნდიები (ე. ი. უზარმაზარი მამულები, ო-პა) დღესაც ხელუხლებელია, უკვე კავშირდება, ძალას იკრებს“, ავტორი სამართლიანათ აღნიშნავს ამ ფაქტს, როგორც სამწუხარო მოვლენას, მარა კიდევ უკეთესი იქნებოდა, რომ ორატორს აქედან შესაფერი დასკვნაც გაეკეთებია, ე. ი. ბოლშევიკურ კონფერენციასთან ერთად ეღიარებია შემდეგი: საჭიროა დღესვე, დამფუძნებელი კრების მოწვევამდე, ღარიბ-ღატაკმა გლეხკაცობამ პრაქტიკულათ, ორგანიზაციულათ (საგლეხო კომიტეტების საშვალებით) მთელი მიწა ჩამოართვან მემამულეებს და სახალხო, სახელმწიფო საკუთრებათ გამოაცხადონ. ეს აუცილებელია რევოლიუციის გასაღრმავებლათ და ეკონომიურათ განადგურებული ხალხის წელში გასამაგრებლათ და თუ დღეს ლატიფუნდიები ბევრ ალაგას კიდევ „პომეშჩიკების“ ხელშია, ამაში ბრალი უდევს მენშევიკ და სოციალის რევოლიუციონერ-„ობორონცებსაც“, რომლებიც ბურჟუაზიასთან და „პომეშჩიკებთან“ ერთად სასტიკათ ეწინააღმდეგებიან დამფუძნებელი კრების მოწვევამდე აგრარული საკითხის რევოლიუციონურათ გადაჭრას.

აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ [illegible] ბისტრო ჯიბლაძემ თავის სიტყვას [illegible] და ბრმა ფრაქციული სიძულვილით გაჟღენთილი ხასიათი მისცა, როცა გაიძახოდა „დემოკრატია იქსაქსება ლენინის (ე, ი. ბოლშევიკების. ო-პა) ავანტიურისტული გამოსვლებითო“.

ჩვენ გულწრფელათ პატივს ვცემთ სილიბისტროს რევოლიუციონურ წარსულს, მარა ბოლშევიკების წინააღმდეგ ასე „ზეპირი“ (ე. ი. სრულიად უსაბუთო) გამოლაშქრებას ვერ მოუწონებთ. ასეთი მჩატე და უპასუხისმგებლო გამოხტომა უფრო ერთგულ, „კაზიონ“ მენშევიკებს უნდა მიენდოს. ნ. ქარციევაძემ თავის სიტყვაში, სხვათაშორის, გამოაცხადა: „პარტიაში შესაძლებელია აზრთა სხვადასხვაობა (ამის აღიარება დიდი სულგრძელობაა. ო—პა), მაგრამ დიდი დამნაშავეა ის, ვინც უ მ ი ზ ე ზ ო თ (კურსივი ჩვენია) ცდილობს პარტიაში განხეთქილების შეტანას, მის დაქსაქსვას“. ორატორს სახეში ყავს, „უმთავრესათ, ადგილობრივი“ ლენინელები, ე ი. ბოლშევიკები.

გამოდის, რომ ბოლშევიკ-ინტერნაციონალისტები უმიზეზოთ გამოყოფიან მენშევიკ-„ობორონცებს“. ეს განცხადება სრული სიყალბეა. არა მგონია, რომ ორატორი მწყრალათ იყოს სოციალდემოკრატიულ პრესასთან, რომ არავითარი წარმოდგენა არ ქონდეს [illegible]ლების ნამდვილ მიზ[illegible] შეიძლება მხოლოთ [illegible] ვინმე დაგვარწმუნოს [illegible], რომ ორატორი მენშევიკ-„ობორონცების“ გაზეთების და „ალიონის“ მეტს არ ფერს კითხულობს.

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ნამდვილი მიზეზი უვიცობაში კი არა, დიპლომატიურ განზრახვაშია: ყოფილი ბოლშევიკი—კოლია ქარციევაძე—დარწმუნებულია იმაში, რომ ბოლშევიკების „დამარცხებით“ „ალიონი“ უფრო მჭიდროთ შეუკავშირდება მენშევიკ-„ობორონცებს“.

ო პა.

მოლიპულ გზაზედ.

მენშევიკების მიერ თავდაცვითი ომის პოლიტიკის მიღება გადაწყვეტილათ უნდა ჩაითვალოს. ამნაირად ჰაღვმა იღიუზია, რომ ამ გვარი თავდასხმითი ომის წარმოება ერთი და იგივე არ იყოს

---

*) დეპეშებმა უკვე გამოარკვიეს დემონსტრაციები გადაიდეა.

თავდასხმითი და დაპყრობითი პოლიტიკის, რომელსაც დღემდე რუსეთის ბურჟუაზია აწარმოებდა. მაგრამ ეს მართალი არ არის, სანამ რუსეთის სახელმწიფოებრივ ცხოვრებას ისევ ბურჟუაზია უდგა სათავეში.

ჩვენ ვამბობდით და ახლაც ვამბობთ, რომ საერთაშორისო ომი, რომლის მსგავსი კაცობრიობამ ჯერ არ იცის, დაიწყო იმპერიალისტურმა ბურჟუაზიამ და მიზნათ მას ახალ ქვეყნების დაპყრობა, სხვის ქონებისა და სარჩოს მტაცებლობა ჰქონდა, ხოლო საშუალებათ კი თავდასხმითი პოლიტიკის წარმოება, ამიტომ მტკიცება, რომ რუსეთის ბურჟუაზიას ომის დამთავრება, ლიკვიდაცია დაპყრობითი პოლიტიკაზე ხელის აღებით შეუძლია, სიმართლეს არ შეეფერება. რაშია საქმე? ომის წინ მსვლელობის აზრით გატაცებული, მადა აშლილი და კიდევ უფრო მეტი სიმდიდრის, კაპიტალის შეძენის სურვილით თავბრუდასხმული რუსეთის ბურჟუაზია, დღეს თავის არსებობის ყოფნა არ ყოფნის დილემის წინაშე სდგას. დაეცა მრეწველობა, სასურსათო კრიზისმა სახელმწიფოს ცხოვრება მთლად აწეწ-დაწეწა, ქვეყანა შიმშილის კარებამდე მიიყვანა, ხალხი ღელავს, დრტვინავს და გამოსასვლელი გზა კი არა სჩანს. ასეთი სასოწარკვეთილების, კატასტროფის მიზეზი კი სწორეთ რუსეთის ბურჟუაზია, რომლის ხელი კონსტანტინოპოლსა და ბალკანეთის დაპყრობისაკენ იყო გაშვერილი. მაშ როგორ უშველოს ბურჟუაზიამ თავის თავს, როგორ უზრუნველჰყოს თავისი არსებობა, როცა მთელი რუსეთის პატრონობა და წინ გაძღოლა მას მარტო არ შეუძლია?

ამიტომ ის ეძებს ერთგულ მოკავშირეებს, თხოულობს ფართო დემოკრატიის დახმარებას.

მაგრამ მარტო მხარის დაჭერა და ნდობის მოპოვება არა კმარა მისთვის. საჭიროა რუსეთის ბურჟუაზიისათვის, რომ მასსამ, მისმა ხელმძღვანელმა ორგანოებმაც მიიღოს და შეითვისოს ბურჟუაზიის ომის მომავალზე შეხედულობაც. ამ მიზნით რუსეთის ბურჟუაზია აღჭურვილი დიდი ცოდნით, გამოცდილებით და რკინის ორგანიზაციით შეკრული, თანდათანობით ყველას შინ და გარეთ იმას ჩასჩურჩულებს ყურში, ყველას ხმა მაღლა უმტკიცებს თავის პრესაში, რომ ზავის ჩამოგდება მარტო ომის გაგრძელებით და შეტევით შეიძლება.

მართალია პეტროგრადის პროლეტარიატმა რევოლიუციონურ ჯართან ერთად მუშათა და სალდათთა საბჭოს პირით მთელი ქვეყნის პროლეტარიატის მოწოდების მიმართვაში საერთაშორისო მაშტაბით „უანექსიო და უკონტრიბუციო" ზავი მოითხოვა, მაგრამ რუსეთის ბურჟუაზია საქმით, მოქმედებაში ყოველი თავისი ნაბიჯით მის წინააღმდეგ მიდიოდა.

მართალია ისიც, რომ „უანექსიო და უკონტრიბუციო" ფორმულის ცხოვრებაში გატარებას დაჰპირდა ის, მაგრამ მარტო ცარიელი სიტყვით და საქმით კი ბურჟუაზია ახლა სხვას იმკის.

დიახ, რევოლიუციის გაღრმავებისათვის ბურჟუაზიას ვითომდა წინ მიერეკებოდნენ ჩვენი მენშევიკები, მათი გარევოლიუციონერობა უნდოდათ, მაგრამ საქმით ბურჟუაზიამ ისინი თითონ გაიყოლა უკან და ახლა ბურჟუაზიის მახეში გაბმულნი, დატყვევებულნი, იმას გაიძახიან, რასაც მილიუკოვი და მათი კომპ.

ამნაირათ მოვესწარით იმ დროსაც, [illegible] რონცები ახლა ომის ქალაქეთ არ სცვნეს ს ემხრობიან. [illegible] ხანგრ[illegible] „სიმშვიდისა" და ფრონტზე ერთგვარი „დროებითი ზავის" შემდეგ. უზარმაზარი სამხედრო მექანიზმი რუსეთის ჯარისა, გადაჭიმული რამდენიმე ასი ვერსის სივრცეზე, უნდა დაიძრას ერთი ადგილიდან და გადავიდეს შეტევა თავდასხმაზე. კიდევ ძმათა სისხლის ღვრა, მასსიური გაწყვეტა პროლეტარიატისა და გლეხკაცობის სალდათის შინელში! თითქოს ცოტა იყოს სამი წლის ომში, ათი და ოცი მილიონობით ხალხის ამოხოცვა.

აი სადამდე მიიყვანა მენშევიკ-ობორონცები ბურჟუაზიის სიყვარულმა და რევოლიუციის მნიშვნელობის უარის-ყოფამ. მათთვის ბურჟუაზია სულ-ყველაფერია, მათთვის რევოლიუცია არაფერი. რამდენად ფართოთ სარგებლობს რუსეთის ბურჟუაზია მათი ნდობით, იმდენათ თვით რევოლიუცია მათს ასეთ ნდობას მოკლებულია. შიში, ვაი თუ რევოლიუცია გაღრმავდესო, ისინი ზევიდან, კაბინეთიდან მის აღფრთოვანებას, შარავანდედს ყოველნაირი დადგენილებითა და ბრძანებით ფრთებს აკვეცავენ. ამისათვის საკმარისია მოვიგონოთ რევოლიუციის პირველი დღეები, როცა მილიუკოვთან ერთად დემოკრატიულ რესპუბლიკის და დღესვე 8 საათის სამუშაო შემოღების ლოზუნგებს უდროვოთ სთვლიდნენ. ამნაირად ერთხელ მოლიპულ გზაზე შემდგარი მენშევიკები, ელვის სისწრაფით დღითი-დღე უფსკრულისაკენ მიექანებიან.

დასასრულ, მათ მინდა ვკითხო: ჩვენ თუ თავდასხმაზე გადავალთ, რას იტყვის იმ ქვეყნების პროლეტარიატი, რომელსაც ომში დახოცილ მეომართა ძვლებზე ჩვენ მათ სამი თვის წინათ ძმური ხელი გაუწოდეთ? ამაზე პასუხი არ მოიძებნება.

—ძე.

გაკვრით შენიშვნა ,,ალიონს''
(15 ივნისის № ს)

თქვენ ისევ მხოლოდ წინანდელი ნომერში ნათქვამს იმეორებთ, რომ ჩვენ ენა არ გვივარგა, ჩვენი მსმენელებ-მკითხველნი ჩვენ გვანან და სხვა და სხვა.

ჩვენ „დარბაზებში" ვერ ვატარებთ დროს თქვენსავით,—მაშასადამე, ჩვენი ენა შეიძლება უფრო არა „სადარბაზო" იყოს, ვინემ თქვენი. თუმცაღა ესეცაა,—გრამმატიკაში თქვენ პირდაპირ კოჭლობთ, არამცთუ ბორძიკობთ.

სიტყვა „თუ" (თანაც ლოღიკა, რასაკვირველია) ხომ თქვენ ვერ მოინელეთ არ მისდიეთ ჩვენს კეთილ რჩევას,—„გულმოუსვლელად", და გულდასმით გადაგეკითხათ ჩვენი მეთაური, რომ გაგეგოთ და თუ შეიძლებოდა,—პრინციპიალური კრიტიკის მასალა მოგეცათ ჩვენთვის... თუ (ისევ თუ?!) არა, კეთილო მოქალაქენო, რაზე შევაწყინოთ ჩვენი მკითხველები უშინაარსო წერილების გარჩევით... არ კმარა ის, რომ თქვენ—არ გებრალებათ თქვენი მკითხველები! მასთან ჩვენ არ გვცალია, დროს შესაქცევათ ,,დარბაისულ'' ენაზე გემუსაიფოთ!

თქვენ გვპირდებით, ჩვენი მეორე თანამშრომელ-რედაქტორ—ფ. მახარაძის პოლიტიკური ენის ბორძიკობას გვიჩვენებთ შემდეგში (ნაციონალურ საკითხის გამო). ვნახოთ ვინძლო აქ მაინც გამოიჩინოთ პრინციპების პატივისცემა და ვინძლო საყურადღებო შენიშვნები მოგვცეთ, და ვუცდით.

,,ბრძოლის'' რედაქცია.

თფილისის მუშა ფარმაცევტების ცხოვრებიდან.

უნდა სიმართლე ითქვას, რომ თფილისის მუშა ფარმაცევტები შეგნების მხრივ კლასობრივ ნიადაგზე არ იდგენ. ეს მასსა რუსეთის რევოლიუციას სრულებით მოუმზადებელი შეხვდა და ამიტომ მათი პოლიტიკური ასპარეზზე გამოსვლა სავსეა შეცთომებით და პოლიტიკური მოუმწიფებლობით. ეს აიხსნება იმით, რომ თფილისის აფთიაქში მომუშავე ამხანაგები უარყოფით ეკიდებოდნენ ყოველივე ორგანიზაციულ მუშაობას ინტელექტუალურ და ეკონომიურ ინტერესების გასაუმჯობესებლათ. მათ სასაცილოთ არ ყოფნიდათ, როდესაც მუშა ფარმაცევტებს უწოდებდით. ხანგრძლივმა რეაქციამ მოსპო მუშა ფარმაცევტთა მის სამი ყოველგვარი დემოკრატიული მიმდინარეობა და უმრავლესობა ამხანაგებისა შეძვრენ თავის ვიწრო ეგოისტურ ,,მე''-ს ქერქში. ამის იქით მათში არ არსებობდა არაფერი; მათთვის ყოველივე საზოგადოებრივ მუშაობას, ყოველივე პროგრესიულ სოციალურ მოვლენას სიბნელის ზეწარი ქონდა გადაფარებული. სამაგიეროთ გახშირდა მუშა ფარმაცევტებში ათასგვარი არა სასურველი მოქმედება: სპეკულიაცია, სპორტით ვაჭრობა, პრინციპალების თაყვანის ცემა და ერთმანეთის სიძულვილი. ასეთი იყო არა დადებითი მიმდინარეობა მუშა ფარმაცევტთა ცხოვრებაში. აქვე ხაზი უნდა გაუსვათ იმ მოვლენას, რომელსაც ახდენდენ უმცირესობა მუშა ფარმაცევტებისა და რომლების მეთაურობითაც ხდებოდა კლასობრივი დარაზმვა მუშა-ფარმაცევტებში. თუ რამე გაკეთდა ან კეთდებოდა ბნელ რეაქციის დროს, სწორეთ მუშა ფარმაცევტთა უმცირესობის დაუღალავი და შეუპოვარი მუშაობით. მკითხველს ეხსომება, თუ რა მედგარ ბრძოლას აწარმოებდენ პრესის საშვალებით ,,გუტერმანის'', ,,რაჭველის'', ,,აგანის'', ,,ოლიმპიელის'' და სხვების ფსევდონიმებით ერთი ჯგუფი მუშა ფარმაცევტების და როგორ ააშკარავებდენ აფთიაქში ფეხ-მოდგმულ სამკურნალო წამლების ფალსიფიკაციას. ასეთ იდეიურ მუშაობას ხშირათ პრაქტიკული შედეგებიც მოჰყოლია ხოლმე, მაგრამ რადგანაც დიდი უმეტესობა მუშა ფარმაცევტებისა ასეთ მუშაობაში მხარს არ გვიჭერდა, ამიტომ შესაფერისი შედეგებიც ნაკლები იყო. ასეთ ძალთა განწყობილებაში ვმუშაობდით წინათ.

დღეს, როდესაც რუსეთის რევოლიუციონურმა პროლეტარიატმა ევროპის ჟანდარმი ისტორიის სავანეში გადაუშვა, მემამულეების და ბატონყმური რუსეთის ნაშთები ძირ-ფესვიანათ ამოთხარა უკანდის, მოსალოდნელი იყო, რომ მუშა ფარმაცევტებიც, როგორც ყველა დარგის მუშები, პროფესიის თუ წარმოების მიხედვით შეკავშირდებოდენ და მომენტის შესაფერ მუშაობას გააჩაღებდენ. მართალია, ამ მხრივ ცოტა რამ გაკეთდა: აირჩიეს რწმუნებულები მუშათა საბჭოში, შეადგინეს დროებითი გამგეობა პროფესიონალური კავშირისთვის და შეუდგენ შრომის პირობების გაუმჯობესებას, მაგრამ ყოველივე ამ სარბიელზე მუშაობას უსიცოცხლობა, ფერმკრთალობა ეტყობა, რადგანაც ის ორგანიზაცია, ან უკეთ რომ ვსთქვათ, დროებითი პროფესიონალური კავშირის გამგეობა, რომელიც უნდა იკრებდეს თავის ირგვლივ ყველა მუშა ფარმაცევტს, სრულ სსქმის უცოდინარეობას იჩენს, მოკლებულია ორგანიზაციულ უნარს და ამიტომ ნამდვილი საქმეც არ კეთდება.

განა საკმარისია მუშათა საბჭოში რწმუნებულების გაგზავნა? რა დავაცალეთ, ან რა მოაქვთ მათ ჩვენთვის? გადაჭრით შეიძლება ითქვას, რომ ამისთანა არაფერი.

შემდეგ: რა გააკეთა დროებითმა კავშირის გამგეობამ? გადაწერა ძველი დროის კავშირების წესდება, ჩაუმატა შიგ სიტყვა ფარმაცევტი მორჩა—გათავდა. მიუხედავათ იმისა, რომ საერთო კრებამ დაავალა საჩქაროთ წესდების გადამუშავება იმავე გამგეობას, დღემდის ამ უკანასკნელს არ გაუკეთებია რა. ამნაირათ, როდესაც თითქმის ყველა დარგის მუშები შეკავშირდენ, ღირსეულ და დროის შესაფერ მუშაობას ეწევიან, ჩვენ მხოლოდ სახელით შევკავშირდით, საქმით კი არასფერი არ გვეკეთება. კავშირის გამგეობას, აგერ მესამე თვეა, ვერ მოუხერხებია მისცეს კავშირს ნამდვილი არსებობის ხასიათი, ვერ მოუხერხებია აღნუსხოს რიცხვი წევრთა რაოდენობის და ჩააბას ყოველივე წევრი მუშაობის საერთო ფერხულში. საჭირო და აუცილებელი იყო ჩვენს გამგეობას თავს ედვა კავშირების მოწყობა კავკასიაში და ამ გზით მჭიდროთ შეეკავშირებია პროვინცია ქალაქთან, შეექმნა ცენტრი მუშა ფარმაცევტთა კავშირებისა კავკასიაში და ჩაეყარა საფუძველი სრულიად რუსეთის ამხანაგებთან შეკავშირებისათვის. ასეთი შეერთებული ძალით შეიძლება სასურველ შედეგებს მივაღწიოთ. თვალწინ არის სადღეისო და სახვალიო კითხვები: მალე სრულიათ რუსეთის მუშა ფარმაცევტთა სიეზდი იქნება მოწვეული, სადაც ჩვენც ჩვენი წარმომადგენლები უნდა გავგზავნოთ, გამოვიმუშაოთ თავისუფალი აფთიაქის [illegible] სეულ ნიადაგზე დავაყენოთ ხალხის მკურნალობა და უზრუნველვყოთ მუშა ფარმაცევტთა ეკონომიური მდგომარეობა. მე მგონია ჩვენმა წარმომადგენლებმა კონფერენციისათვის პროგრამა უნდა შეამუშაოს და შესაფერის მომზადებით მიიღონ მონაწილეობა საერთო საქმეში. გარდა ამისა აუცილებლათ საჭიროა გაგზავნილი ამხანაგების მატერიალურად უზრუნველყოფა. ამისათვის კი ახლავე ფონდი უნდა დავაარსოთ და დაახლოვებით ავნუსხოთ მისი რაოდენობა. ამას ვიდრე ვიზამდეთ საჭიროა კავკასიის მუშა ფარმაცევტთა კონფერენციის მოწვევა და ერთმანეთის აზრის გაგება. ეს საქმე უნდა იკისროს თფილისის პროფესიონალურმა კავშირმა, გამგეობის ხელმძღვანელობით. ჯერ საუბედუროთ ასეთი არაფერი კეთდება.

რევოლიუციამ ძველი დაანგრია, ყოველივე დარგში სინათლე შეიტანა, მაგრამ საუბედუროთ ჩვენ ჯერ ვერ მოვახერხეთ რეორგანიზაცია გვეყო საგუბერნიო-საექიმო განყოფილებისთვის, რათა საფარმაციო დარგი ცალკე გამოგვეყო. დღეს, როგორც ძველად, ამ საქმეს განაგებენ ექ. ქიქოძე და ბრძოლი,—ტიპიური წარმომადგენლები ძველი ბიუროკრატიისა ამის შემდეგ რა გასაკვირია, თუ აფთიაქრები სამკურნალო წამლებ-ათაღლითებენ. საჭიროა ზომებ-ს მიღება და ამ გზით ამ დროებით აფთიაქში გამეფებულ ფალსიფიკაციის შემუსვრა, რათა მკურნალობისთვის სამკურნალო წამლობა შედარებით სად ნიადაგზე დავაყენოთ.

დასასრულ, თუმც ფარმაცევტთა მასსა დაინტერესებულია საქმით, საჭიროა დაუყოვნებლივ მოწვეულ იქმნას საერთო კრება, არჩეულ იქმნას პრფეს. კავშირის მუდმივი გამგეობა სასურველ მუშაკებიდან, რომ შესძლონ სექციებათ დაყოფვა და მუშაობის გაჩაღება.

გ. ნუცუბიძე.

წერილი რედაქციის მიმართ.

პატივცემულო რედაქტორო!

გთხოვთ ადგილი დაუთმოთ თქვენი გაზეთის ,,ბრძოლის'' №-ში შემდეგს:

8 ივნისს რამდენიმე ამხანაგი ვკამათობდით ჩვენს პარტიაში მომხდარ განხეთქილებაზე და კითხვაზე, თუ ვინ უნდა ატაროს სოციალდემოკრატის სახელი, ვამბობდი: ყველაზე დაჩაგრული და უკმაყოფილო კლასი არის პროლეტარიატი და ვინც მის ინტერესებს იცავს, მან უნდა ატაროს ს. დ. მარქსისტის სახელი მეთქი; ამაზე შემეკითხა ერთი ამხანაგთაგანი, შენ რომელი ფრაქცია მიგაჩნია პროლეტარიატის ინტერესების დამცველათო; სანამ ჩემ შეხედულებას ვიტყოდი, მეორე ამხანაგმა დამასწრო და სთქვა; ვინც გუშინ მეუჩე რესე იყო და დღეს კი მეუმრავლესეა, იმას არა დაეჯერება რაო. მე ვუპასუხე: მე განსვენებული ამხ. გიორგი თელია ქუთაისის ციხეში ჯდომის შემდეგ მაშინდელ მეუმრავლესეების გაზეთ ,,დროში'' სწერდა! დავაკვირდი და გულდასმით წავიკითხე ორივე ფრაქციის ბროშურები და სხვა ნაწერები და გადაჭრით ვამბობ: ვინც თავს პროლეტარიატის დამცველ მარქსისტს უწოდებს, იგი უნდა იყოს ,,ბოლშევიკი'', ე. ი. მეუმრავლესეო; იმავე გაზეთ ,,დროებაში'' მოთავსებულია იმავე ავტორის სტატია: ,,რათ გვეძახიან ბლანკისტებს'' სიტყვა არ დამეთავებია, რომ ალექსანდრე დგებუაძემ სრულიათ დაუმსახურებელი და შეურაცხმყოფელ-შემლახველი სიტყვებით მომმართა... კარგა ხანს ილაპარაკა და ბოლოს მუშტს მიმართა: უნდოდა ამ ღირსეული საშუალებით თავისი გაეყვანა; მარა საბედნიეროთ იქ დამსწრე ამხანაგებმა მას ამისი ნება არ მისცეს და ამნაირათ ძლივს გადავრჩი უმართლო და მხეცურ ძალმომრეობას.

ეხლა ვეკითხები ალექსანდრეს: გმობს თუ არა ის, მის მაშინდელ საქციელს[illegible] წინააღმდეგ [illegible] თუ არა—იმ შემთხვევაში, მისი ნათქვამი მანვე რომ არ დაამახინჯოს, მოვითხოვ მისგან, ე. ი. ალექსანდრესაგან, წერილობითი განმარტოს, რის შემდეგ საშუალება მექნება ფაქტს ფაქტი დაუპირდაპირო და არა მუშტი, რაც დიდი ხანია დავგმეთ შეგნებულმა მუშებმა გარდა ალექსანდრე—,,მკლავაძე''—დგებუაძისა *)

ხევერიანე ხეჩია

ბრძოლის ფონდი.
სალამი ,,ბრძოლას''.

ჩვენ, ქ. თბილისის პირველი უბნის (ვერის) მილიციონერები სიხარულით ვეგებებით გაზეთ ,,ბრძოლის'' გამოსვლას, როგორც რუსეთის ინტერნაციონალურ პროლეტარების და ნახევრათ პროლეტარების ბრძოლის ფარხმალს. ვუსურვებთ მას დღეგრძელობას, რომ ღრმათ გაიდგას მან ფესვები ჩვენს ცხოვრებაში.

ჩვენს წმინდა მოვალეობათ ვცნობთ, რომ მას ყოველგვარი დახმარება გაუწიოთ შეძლების და გვარათ: იგი ჩვენთვის მუდმივ მოსაგონარი იქნება. გაუმარჯოს ,,ბრძოლას''!

ამჟამათ ,,ბრძოლის'' ფონდისთვის შემდეგმა ამხანაგებმა გამოიღეს თავიანთი წვლილი: ორ—ორი მანეთი: გ. ზუბაშვილმა და ი. ნიკურაძემ. თითო მ. ნ. ი. კოკაიამ, ს. ალიხანოვმა და ს. კუტუბიძემ ათ—ათი შაური: ი. ჩაბაძემ, პირველმა ამხანაგმა, მეორე ამხანაგმა, ს. ბერძენიშვილმა, პ. დანდუკიანცმა, თ. გურგენიძემ. ვ. ჯანაშვილმა, მ ბ ქიაშვილმა, ს. გოგიბერიძემ, გ. ჩხაიძემ, ა. ზ. ნდუკელიძემ, მ. არჩვაძემ. გ. მურადოვმა, ა. გაგნიძემ, ა. ცხვირიშვილმა და მეზვრიშვილმა. სულ 15 მანეთი.

ამხ. მონდობ. გ. ზუბაშვილი.

ქუთაისის მოსწავლეებისაგან დავით მიქაძის მიერ შეგროვილი: თითო მანეთი ს. ჩიხლაძემ, რ. ფოფხაძემ, სტ. № 2, [illegible] სვანიძემ, XZ-მა, დ. მიქაძემ; ათ-ათი შაური ქვარიანმა, მ. ჩოგოვაძემ, ა—ძემ და უ—[illegible] სულ 13 მანეთი, სემინარიელმა გერმანე კვაჭაძემ 1 მ. გიგო თარხნოვმა 25 მან. სალდათი ჯაფარიძისაგან 20 მან. შეგროვილი საკვიტანციო წიგნაკი № 48 5 [illegible] სულ 10—15 ივნისამდე შემოვიდა 74 [illegible]

ჩვენი ფოშტა.

ს. ბახვი. ალ. კვაჭაძეს. პროკლამაციის გადაბეჭდვა ამ ნომერში სამწუხაროთ არ მოხერხდა. შეეძლება შემდეგში გავიდეს.

ამხანაგებს და თანამგრძნობთ. გთხოვთ დროზე გვეპასუხოთ ჩვენს წერილებზე და ,,ბრძოლის'' ფონდის საქმე მოაწყოთ.

*) ეს ის ალ. დგებუაძეა, რომლის შესახებ გაზეთ ,,კავკაზსკი რაბოჩიში" ამას წინათ ამ გვარივე ,,გმირობა'' იყო გამოქვეყნებული,—რის მსხვერპლიც ამხ. სევასტი გახდა. ეტყობა ხეჩიასთან ვაჟკაცობა პირველი აქტი უნდა იყოს, ხოლო სევასტის წინააღმდეგ აღნიშნულმა ,,გმირმა'' მუქარა სასრულეში მოიყვანა და ამით თავისი ,,მკლავაძეობა'' ყველასთვის ცხად ჰყო; თუმცა გაზ. ,,ბარბაში'' თავის მართლებასაც შეეცადა: სხვათა შორის ის სწერს: ,,სევასტიმ ამხანაგებთან ,,გერმოფროდიტი'' მიწოდა და ამან მოთმინება დამიკარგაო''. მართლაც რომ მკლავაძისებური ლოღიკა და თავის მართლებაა.

რედაქცია.

კრება.

სამშაბათს, 20 ივნისს ს.-დ. მუშ. რალეების პარტიის მეორე რაიონის კოლექტივი იწვევს საზოგადო რაიონულ კრებას, ჩერქეზოვის ქუჩაზე ქალაქის პირველ დაწყებითი შკოლის შენობაში საღამოს 6 საათზე.

ყოველკვირეული საკოოპერაციო ჟურნალი

„კავშირი"

ორგანო ამიერ კავკასიის მომხმარებელ საზოგადოებათა კავშირისა

ჟურნალი ღირს ამ წლის ბოლომდე 6 მანეთი. ცალკე ნომერი 20 კაპ. ფული გამოგზავნა შეიძლება შემდეგი მისამართით: Тифлисъ, Закавказскому Союзу потребительныхъ обществъ для ,,Кавшири".

თბილისში ხელის მოწერა მიიღება კავშირის საინსტრუქტორო ნაწილში, დიდი მთავრის ქუჩა, № 68.

Электропечатня газеты «Т—флисскій Л[illegible]къ», Х. Г. Хачату[illegible], Бруновштерская, 4.